Rada
Európskej únie

V Bruseli 17. septembra 2021
(OR. en)

11821/21

RECH 399
COMPET 631

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	*Príprava zasadnutia Rady pre konkurencieschopnosť, ktoré sa uskutoční 28. septembra 2021* Riadenie a realizácia európskeho výskumného priestoru *výmena názorov*

Delegáciám v prílohe zasielame poznámku predsedníctva s názvom „Riadenie a realizácia európskeho výskumného priestoru“ na účely výmeny názorov na zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť 28. septembra 2021.

PRÍLOHA

Riadenie a realizácia európskeho výskumného priestoru

na vnútroštátnej úrovni:

1. Nový európsky výskumný priestor (EVP)

Rada v decembri 2020 vymedzila „nový EVP“ ako *priestor orientovaný na výskumných pracovníkov, založený na hodnotách, zameraný na excelentnosť, ako aj na vplyv, v ktorom sa podporujú výskumní pracovníci, znalosti a technológie a v ktorom sa umožňuje ich voľný pohyb. Tento „nový EVP“ by mal byť založený na spoločnej zodpovednosti, účasti zainteresovaných strán a občanov, pričom by mal stavať na rozmanitosti a silných stránkach európskych výskumných a inovačných ekosystémov a mal by byť v súlade so zásadami inteligentnej direkcionality, pričom v jeho rámci je pre zabezpečenie excelentnosti, atraktívnosti a konkurenčnej výhody výskumných a inovačných ekosystémov zásadný najmä základný výskum.*

Počas pandémie COVID-19 a pri realizácii digitálnej a zelenej transformácie sa úlohe výskumu a inovácie pri zabezpečovaní udržateľnosti a odolnosti našich spoločností dostáva čoraz väčšie politické uznanie. Nový EVP by mal tento obnovený politický kapitál využiť a:

- byť politickým rámcom na začlenenie výskumu a inovácie do príslušných odvetvových politík pri ich tvorbe i realizácii,
- zintenzívniť zameranie na plnenie konkrétnych opatrení a riešení v oblasti výskumu a inovácie,
- zvýšiť politické záväzky a
- prepojiť existujúce nástroje financovania na dosiahnutie cieľov spoločnej politickej agendy.

Štruktúra riadenia EVP sa zodpovedajúcim spôsobom prepracúva tak, aby umožnila:

1. Rade plniť svoje povinnosti týkajúce sa tvorby politiky a strategického riadenia,

2. Európskej komisii využívať svoje zdroje na spoločné navrhovanie potrebných iniciatív EVP a na podporu a monitorovanie ich vykonávania,

3. členským štátom spoločne navrhovať a vykonávať iniciatívy EVP a prispôsobovať svoje vnútroštátne opatrenia, investície a reformy v záujme dosiahnutia spoločných cieľov a

4. zainteresovaným stranám systematickejšie sa zapájať od začiatku politického cyklu a v jeho celom priebehu.

Prioritami sú funkčnosť a účinnosť, ktoré si vyžadujú zameranie na budovanie vlastnej zodpovednosti a záväzkov zúčastnených aktérov. Riadenie EVP by malo vychádzať z úloh a procesov vymedzených v zmluvách, pričom **Rada** vystupuje ako rozhodovací orgán, ktorý stanovuje priority a riadi politiku a zároveň zohľadňuje návrhy a analýzu, ktoré vypracuje **Európska komisia**. Na posilnenie tohto procesu by mali tieto iniciatívy a správy spoločne navrhovať **členské štáty** a Komisia, pri systematickejšom zapájaní zainteresovaných strán EVP v rámci nového **fóra EVP**. Okrem uľahčovania spoločného navrhovania by fórum EVP malo tiež monitorovať pokrok pri plnení spoločných cieľov. Okrem toho by orgán, ktorého členmi sú generálni riaditelia (výbor pre európsky výskumný priestor a inováciu – **ERAC**), mal plniť strategickú poradnú funkciu pre Radu i Komisiu počas navrhovania, realizácie a hodnotenia EVP a zároveň poskytovať poradenstvo v súvislosti s ďalšími relevantnými témami.

Zriadi sa nový **monitorovací systém** na posilnenie plnenia cieľov EVP na európskej i vnútroštátnej úrovni. Konkrétne by mal pozostávať z týchto prvkov:

- **online platforma pre politiku EVP** pozostávajúca z informácií o 1) opatreniach na úrovni EÚ a vnútroštátnej/regionálnej úrovni s cieľom plniť priority 3-ročného politického programu EVP a 2) investíciách, reformách a činnostiach na týchto úrovniach podporujúcich všetky zásady a prioritné oblasti EVP;

- **hodnotiaca tabuľka EVP** na sledovanie pokroku na všetkých úrovniach prostredníctvom ukazovateľov a kvalitatívnych analýz;

- dvojstranné a viacstranné **politické dialógy medzi členskými štátmi a Európskou komisiou** na podporu realizácie EVP.

2. Dôsledky pre vnútroštátne správne orgány

EÚ a členské štáty majú spoločné právomoci v oblasti výskumu, pričom EVP vychádza z predpokladu, že výhody pre celé európske prostredie sa maximalizujú koordinovanejšími a jednotnejšími opatreniami.

Realizácia obnoveného riadenia a monitorovania EVP na vnútroštátnej úrovni by okrem iného znamenala:

- medziodvetvovú koordináciu a konzultáciu s vnútroštátnymi zainteresovanými stranami počas skúmania iniciatív súvisiacich s EVP zo strany Rady;

- dobrovoľnú účasť na fóre EVP alebo jeho podskupinách pri navrhovaní a realizácii vybraných akcií EVP;

- výmenu informácií o vnútroštátnych politikách, plánoch, programoch, opatreniach, reformách a investíciách týkajúcich sa online platformy pre politiku EVP;

- zapojenie sa do politického dialógu s Komisiou na základe jej preskúmania plánov pre EVP a jeho realizáciu na vnútroštátnej úrovni.

3. Otázky do diskusie

1. Zabezpečí sa navrhovaným riadením dostatočná politická zodpovednosť a záväzky členských štátov? Ako by sa to dalo ďalej posilniť, najmä na vysokej politickej úrovni? Aká je v tejto súvislosti úloha ministerských konferencií a vnútroštátnych akčných plánov EVP alebo plánov EVP?

2. Akým spôsobom a ako často spolupracujete alebo plánujete spolupracovať s organizáciami zainteresovaných strán na vašej vnútroštátnej úrovni a ako by sa zainteresované strany na úrovni EÚ mali zapájať systematickejšie?

3. Ako by sa mali tretie krajiny zapojiť do budúceho riadenia EVP a malo by sa v tejto súvislosti rozlišovať medzi krajinami pridruženými k programu Horizont Európa a inými partnerskými krajinami?